

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. SCHILDER, Kampen.

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; N. Baas, Amsterdam; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr H. Bergema, Karoeni; Dr F. A. den Boeft, Rotterdam; Dr E. T. v. d. Born, Heemstede; Mr A. Bouman, Rotterdam; Ir B. ter Brugge, Almelo; Dr K. J. Cremer, Kampen; Mevr. W. Cremer—de Vries, Kampen; Dr R. J. Dam, Kampen; Dr A. C. Drogendijk, Dordrecht; Dr D. v. Dijk, Groningen; Drs D. J. Galle, Kampen; Mevr. G. Gilhuis—Smitskamp, Mijndrecht; Dr J. H. Hagenbeek, Zwolle; Dr J. van Herken, Ermelo; Dr B. Holwerda, Amerfoort; A. Janse, Biggekerke; Dr P. Jasperse, Leiden; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. L. Koole, Vreeland; Dr E. D. Kraan, Vlaardingen; A. Kuiper, Utrecht; Dr J. v. d. Linden, Poerworedjo; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Mevr. C. E. Th. Luijkemaar Franchen-Schreuder, Rotterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr H. Mulder, Deventer; Dr A. Ringnalda, Ermelo; P. J. Risseuw, 's-Gravenhage; C. Rijnsdorp, Rotterdam; A. Schilder, 's-Gravenhage; Dr G. K. Schoep, 's-Gravenhage; Dr R. Schippers, Wanswerd; Dr J. Smelik, 's-Gravenhage; Dr H. Smilde, Groningen; Drs H. Smitskamp, 's-Gravenhage; Dr N. Streefkerk, Wolvega; D. Stroom, Bissum; J. Strikwerda, Zeist; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia Pa.; Dr C. Veenhof, Haarlem; Drs M. B. v. 't Veer, Groningen; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr M. Vreugdenhil, Meliskerke; Dr F. de Vries, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr H. J. Westerink, Leiden; Dr D. K. Wielenga, Capelle a. d. IJssel; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage; Dr S. U. Zuidema, Solo.

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men aan:
Prof. Dr K. SCHILDER, Vloedijk 101, Kampen.

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes.
Telefoon No. 58. — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. per regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: Het Nieuw-Testamentische beloftebegrip, III. — Uit de Schrift: De Souvereiniteit van Gods genade, Richt. 13: 5. — Kerkelijk leven: „Het verbond Gods“, IV. Meewerken aan den vrede. De scheuring in Amerika, XI. Hulp opleiding predikant Argentinië. De kleine Catechismus van Zacharias Ursinus, VIII. — Even parkeerren: Een kerkgang met bezwaren. — Uit het politieke en sociale leven: Christendom en economie, I. — Het boek van de week: Verworpen Christendom, II. — Uit de buitenl. kerken: Een Amerik. synode in zitting, III. — Stemmen uit onze kerken: Eenige kanteekeningen bij het Rapport inzake tucht over doopleden, II. — Perschoon. — Kerknieuws. — Bijlage: Heidelb. Catechismus, blz. 185—192.

HOOFDARTIKEL

Het Nieuw-Testamentische beloftebegrip. 1)

III.

Ja, het leven is gezien en de wereld is door den Menschenzoon in bezit genomen — maar de dood is ook gebleven, en de overste dezer aïoon, dezer wereld, regeert met ijzeren scepter het heelal.

De kerk is een kerk onder het kruis, en de naam van Jezus Christus wordt gevloekt in de wereld die van Hem is.

Ja, als wij gaan zien wat zichtbaar is, en hooren gaan wat er te hooren valt in deze wereld, dan heerscht de dood.

Maar hier geldt wat Calvijn eens schreef: „wederom om te kennen te geven dat de belofde dingen tot op den laatsten dag toe, op welken de boeken zullen geopend worden, te hoog zijn, dan dat ze door onze bevatting begrepen, of met de oogen gezien, of met de handen getast zouden kunnen worden, en dat ze ondertusschen door ons niet anders bezeten worden, dan wanneer wij het gansche begrip van ons verstand te buiten gaan, en onze scherpszinnigheid uitstreken boven alles wat in de wereld is, heeft hij (d.i. de Hebreërschrijver) aan de definitie van het geloof toegevoegd, dat deze onbekommerdheid van bezit betreft dingen die in hoop gelegen zijn.“ (Sizoo, II, p. 66).

Na Paschen en Pinksteren is de zegening van Abraham tot de wereld gekomen. Het eeuwige leven is gezien en geloofd in deze wereld. De Heilige Geest is uitgestort als onderpand van de eeuwige erfenis, die ten volle geopend zal worden in de voleinding dezer eeuw — maar tusschen Paschen en het laatste der dagen, tusschen den middag en den avond van den dag des Heeren, liggen de dagen en jaren van de nieuwe, van de laatste fase van het verbond des Heeren.

En zoolang het punt des tijds waarheen nu alle jaren dringen, niet gekomen is, heeft de mensch te gelooven in de belofte en te hopen op den nieuwen hemel en de nieuwe aarde. Hij heeft ook nu van de belofte te leven. Deze belofte komt tot hem als een belofte des verbonds, evenals tot Abraham. Maar het verbond is nu nieuw geworden, het is een beter verbond. D.w.z. de hemelsche, geestelijke krachten, die in principe in het verbond met Abraham lagen besloten, zijn nu losgemaakt. Christus heeft het „het is volbracht“ uitgesproken en toen is de oude diatheke vergaan en is de nieuwe ingeluid en ten bewijze dat hemelsche krachten zijn losgemaakt, hebben dooden levend in Jeruzalem gewandeld.

De belofte van het eeuwige leven wordt geschonken in het nieuwe verbond, d.w.z. in de door Christus' dood en opstanding nieuw geworden gemeenschap van God en mensch. In het

offer van Golgotha zijn God en mensch verzoend en wil God met menschenkinderen gemeenschap stichten. God richtte daartoe in den morgen van Zijn éénen dag met den mensch Zijn verbond op en dat Hij juist dezen vorm voor gemeenschaps-oefening met menschen koos, is Zijn soevereine welbehagen en Zijn vrije genade. In dat verbond nu, dat verdrag van God en mensch is de belofte vastgelegd als verzekering en bevestiging van de verbonden en van de pecten, zooals één der oude belijdenisschriften zegt. (De Erlauthaler, pag. 271 aant. 34 van Müller). Dat wil dus zeggen, dat God de belofte van het eeuwige leven gegeven heeft als extra-verzekering dat Hij waarachtige gemeenschap met den mensch wil stichten. Maar tevens is met deze belofte gegeven dat deze gemeenschap nog niet gemeenschap is. In het eeuwige leven ja, dan zal die gemeenschap haar hoogste maat en heerlijkheid bereikt hebben. Maar nu in dit doods-leven is het een belofte gemeenschap, die echter in geloof, dat het eeuwige leven al grijpt in den tijd, reeds nu in beginsel gevonden wordt.

„Wie in den Zoon geloof, die heeft het eeuwige leven.“ God geeft dus van Zijn kant de belofte als verzekering van 't gemeenschaps-pact. Wij van onzen kant hebben die gelofte te gelooven en in ons leven van onze booze werken te vieren en zoo den eeuwigen sabbath in dit leven te doen aanvangen. Dat is het tweede deel van het verbond. Waarachtige gemeenschap is nooit alleen eenzijdig, werkt zich steeds naar twee kanten uit. „Maar die den Zoon ongehoorzaam is, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem.“ Het leven wordt alleen gezien in het geloof, d.w.z. in het vast vertrouwen dat God Zijn belofte zal vervullen, de gemeenschap eeuwig zal vastzetten, maar wie deze belofte niet geloof, verijdt de belofte in ongelof. Dat is ook geen wonder. Want aan wie zal God zijn beloften vervullen? Immers alleen aan hen, die van Christus, den Middelaar des verbonds, zijn. Met Hem als tweede Adam, als Hoofd van een nieuw menschengeslacht, heeft God Zijn pecten gesloten, omdat Hij het groote gehoorzaamheidswerk verricht heeft, dat God van den beginne van den mensch gevraagd heeft.

Geloof aan de beloften des verbonds sluit dus in de justificatie, d.w.z. de vergeving der zonden, de toerekening van Christus' gerechtigheid en ingang in het eeuwige leven. Zoodra ik geloof in de belofte, wordt mij krachtens Gods verbondsstatuut de gerechtigheid van Christus, d.w.z. het groote gehoorzaamheidswerk van Christus toegerekend als het mijne, ben ik dus in Christus gerechtigvaardig voor God en ontvang ik krachtens de belofte, hier en nu, in den tijd, het recht op het eeuwige leven. Terecht is dan ook gezegd, dat tusschen uitverkiezing en wedergeboorte het kruis der verzoening, de belofte des evangelies staat opgericht (Van der Zanden, Vox Theologica, IX, p. 81).

Deze belofte des verbonds komt nu na Pinksteren allen menschen toe, ook den heidenen, en in zooverre kan gezegd, dat het verbond geen grenzen heeft. Het zoekt alle menschen, ja God verdraagt de beloften niet, opdat allen tot bekeering komen. Het leven is voor allen, die in den dood liggen.

God is genadiger dan wij denken of ooit zouden durven hopen. Dat een nieuwe hemel en een nieuwe aarde opgericht zullen worden, is door menschen die in deze aarde maar al te zeer hun blijvend goed zoeken, niet te gelooven. Daarom heeft God in de sacramenten de beloften ons wel zeer realistisch willen voorstellen. Het is de belofte, die in de sacramenten voorgesteld wordt. Deze mogen daarom ook nooit van hun eschatologische zin ontdaan worden. Zowel doop als avondmaal, ze zijn niet blijvend, evenmin als de belofte blijvend is, maar ze wijzen heen steeds

weer, onafgebroken, naar de vervulling die hen voor goed overbodig zal maken.

De doop, de ondergang in het water — daarin is de dood, o' zeker — wij zijn met Christus begraven door den doop in den dood — maar het is ook een opgang uit het water — wij zijn met Hem opgestaan tot een nieuw, een onvergankelijk leven. De doop gaat zonder bloedstorting — hij is geen besnijdenis meer, het bloed is vergoten, maar toch brengt ze ons steeds weer dat bloed in gedachtenis. Daar komen we nooit meer onder uit. Het ging door lijden tot heerlijkheid. Hier beseffen we het pas goed: het was Gods vrije genade die ons de belofte schonk. God baande den weg tot verlossing, wij gelooven Hem in dit Zijn doen, maar het is ook het kruis over ons gevloekte leven. God stortte Zijn bloed voor onze zonden, maar het is dan ook door lijden tot heerlijkheid. De opstanding heeft den tweeden Adam gekroond met eer en heerlijkheid en eeuwig siert de gloriekroon het hoofd van Davids grooten Zoon. Wij zijn opgestaan tot een nieuw leven — maar in hope en daarom roept ook iedere doopsbediening om het aanlichten van de opstanding aller dingen.

Niet minder eschatologisch is het heilig avondmaal. Ja zelfs is de eschatologische gedachte daarin nog verdiept. Bij het eten van het brood en het drinken van den wijn wordt het tweevoudig herhaald: doe dat tot mijne gedachtenis. Schijnbaar heeft het heilig avondmaal dus meer terugwijzende dan vooruitwijzende betekenis. Maar toch is dat niet zoo. Want Paulus voegt er nog aan toe: „zoo dikwijls als gij dit brood zult eten, en dezen drinkbeker zult drinken, zoo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.“

Elke avondmaalsviering is een uitroepen, een publieke verkondiging van het evangelie van den kruisdood van Hem, die voor der menschen zonde stierf, maar 't is ook een uitroepen, een publieke verkondiging van de epaggelia, de belofte. Zie, Ik kom om alle dingen nieuw te maken. Elke avondmaalsbediening spant zoo de aandacht der geloovigen, spant hun geloof op Hem, die gansch alleen, onthloot van alle tafelgemeenschap stierf aan het hout, maar het richt ook het geloof op Hem, die alle tafelgemeenschappen, die nu in de wijde wereld angericht worden, zal vereenigen tot de eene voltooide tafelgemeenschap, die angericht wordt op de bruiloft des Lams.

Evangelie en belofte, ze zijn niet te scheiden. Elke woordbediening, elk sacrament bindt ze samen, roept ze beide uit in deze wereld. Het heil is verworven, het leven is gezien — het heil zal komen, het leven wordt geschonken. Beide worden in het geloof gegrepen. En dat geloof nu maakt al onze dagen eschatologisch.

Want nu weten we, dat aan ons werk en ons geloof gebonden is het punt des tijds. Christus verscherpt de uiterste crisis. Die vuil is, dat hij nog vuil worde, en die rechtvaardig is, dat hij nog rechtvaardig worde. Laat niemand meer zeggen: ons handelen komt er dus niet meer op aan, neen, het komt er alles op aan, want de belofte zal vervuld worden, maar alleen aan de getrouwe werkers in den wijngaard.

Laten we nu ook ons werk meer zoo gaan zien en niet alleen ons werk maar ook ons rusten. Dan komt daarin perspectief. Dan komt in dat alles het onbewegelijk koninkrijk dat de verandering der bewegelijke dingen zal teniet doen. Wij werken en wij rusten in het geloof, dat al deze dingen medewerken ten goede, dat is, dat in al deze dingen is een heendringen van onzen Heere Jezus Christus naar het punt des tijds.

En nu tenslotte: wij hebben gesproken van Gods belofte aan Abraham en van het groote werk van onzen Heere Jezus Christus en van het eschatologisch moment dat er in de belofte is, die ook door ons geloofd wil worden. Laten we nu terugkeeren

1) Lexima's gehouden op 't XV-de Lustrum van F. Q. I.